

Trisdešimtieji leidybos metai. Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2018 m. rugsėjo 14 d.

Nr. 34 (1296)

Kol žmogus mokosi, tol yra jaunas

Rugsėjo 7 dieną pagal Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos vykdomą projektą „Esame stiprūs, reikalingi ir vieningi“ į konferenciją „Vyresnioji karta ir visuomenės pažanga“, kurį vyko Kauno rajono Raudondvario pilies konferencijų salėje, rinkosi mūsų sąjungos nariai, svečiai, pranešėjai.

Nepaprastai gražų rugsėjo rytmetį buvę tremtiniai miško grybus, uogas ir bulviakasi iškeitė į žinių, mokslo ir praktinių patarimų troškulį. Sustikti, pabendravauti, paklausyti pranešimų atvyko Alytaus, Panevėžio, Ukmergės, Kauno, Jurbarko, Telšių, Šilalės, Šilutės, Vilniaus, Šalčininkų, Šiaulių, Mažeikių ir Klaipėdos filialų nariai. Projekto vadovė Ona Aldona Tamošaitienė taip sudėliojo programą, kad klausytojams būtų netik idomu ir naudinga, bet ir juos pačius įtraukė į pranešimų pasirengimą.

LPKTS projektas vykdomas nuo 2010 metų, laimėjus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skelbtą konkursą „Remti vyresnio amžiaus žmonėms astovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklą“. Priminsiu, kad išvažiuojamosios konferencijos vyksta vis kitoje rajono ar miesto savivaldybėje, kur LPKTS filialų nariai turi galimybę išklausyti profesionalius pranešimus, aplankytį miesto ir rajono istorines ir kultūrines vietas, muziejus, ižymiai to krašto žmonių ar čia žuvusių partizanų paminklus, vakare konferenciją aptarti gražioje sodyboje. Tokios konferencijos vyko Telšiuose, Kaune, Anykščiuose, Šilalės rajone Bijotuose, pernai Šakių rajone Gelgaudiškio dvare ir kitur.

Šiomet konferencija, LPKTS pirminko dr. Gvido Rutkausko rūpesčiu, vyko Raudondvario pilies ansamblio pagrindiniame pastate. Susirinkusiuosius pasveikinti atvyko Kauno rajono savivaldybės meras Valerijus Makūnas. Kreipdamasis į buvusius tremtinius jis dėkojo, kad konferencijos vietą pasirinko Raudondvaryje. „Džiaugiuosi, kad galime pabūti kartu. Šiomet švęsite Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos įkūrimo 30-metį, paminėjome Sajūdžio 30-metį – visi gyvename šimtmečio ren-

giniais. Visą šį kelią ėjome kartu, visus darbus nudirbome kartu“, – sakė meras. Jis vardijo pakaunėje partizanams ir laisvės kovų dalyviams pastatytus paminklus, parašytas knygas, suteiktus vardus tiltams ir mokykloms bei kitas gražias iniciatyvas.

Kauno rajono savivaldybės tarybos narė Regina Lukoševičienė, tardama sveikinimo žodį, pasidžiaugė, kad LPKTS organizuoja konferencijas tokiaisiai aktualiaisiai klausimais.

Ar užtenka to, ką mokam, ką žinom, ar reikia plėsti žinias ir kas lemia žmogaus pokyčius, aškino VDU lektoriė Vilma Šimaitienė. Besikeičiančios technologijos, kai mobiliuoju telefonu bet kur ir bet kada galime įamžinti akimirkas, kompiuterinis raštingumas, suteikiantis daugiau galimybų bendrauti (elektroninis paštas, „Skype“), dalyvauti renginiuose, veikloje – visa tai gali atitoli vienišumo jausmą, pajavairinti gyvenimo kasdienybę, praplėsti akiratį.

Tik dažnai naujovių mokymuisi atsiranda kliūčių. „Galvojame, kad tai ne man, tai jaunimui. Man užteks to, ką moku, ką žinau, – taip galvojame dažnas. Išleiskite į namus technologijas. Kaip pasikeistų jūsų veikla, gyvenimas. Būkite kūrybingi ir pagalvokite, kaip technologijos praturtintų kasdienybę“, – ragino lektorė V. Šimaitienė.

Apie mokymosi visą gyvenimą įtaiką formuojant vyresnio amžiaus žmonių kompetencijas kalbėjo doc. dr. Danguolė Rutkauskienė. Anot docentės, kol žmogus mokosi, tol yra jaunas. Dabar išėjė į užtarnautą poilsį neturėtume sakyti, kad nežinau, ką daryti, – juk galime save realizuoti įvairoje veikloje. Dabar ir mokytis yra lengviau, nes yra Trečiojo amžiaus universitetai su gausybė įdomių fakultetų, kuriuose galima laisvai studijuoti. „Dar yra „profesorius Google“, ten visi atsakymai į jums rūpimus klausimus, daug informacijos internete. Būkite drąsus, kurkite gyvas istorijas vaizdo įrašais, šeimos albumus. Po kiek metų pasižiūrėsite. Būkite davėjai, o ne gavėjai“, – drąsino doc. dr. D. Rutkauskienė.

Dėmesio!

Spalio mėnesį Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga minės 30-ąsias įkūrimo metines. Šia proga visus LPKTS filialus kviečiame „Tremtinys“ pasidalinti prisiminimais apie „Tremtinio“ klubo įsteigimą 1988 metais visuose Lietuvos miestuose, žmones, kurie pirmieji ēmė burti į organizaciją buvusius tremtinius, politinius kalinius, Laisvės kovų dalyvius, rūpintis, kad skaudi ir okupacijos metais bandyta ištrinti iš tautos atminties istorija nepranyktų laiko tékmėje.

Prisiminimus ir, jei turite, nuotraukas siūskite į „Tremtinio“ redakciją elektroniniu paštu: tremtinys.redakcija@gmail.com, arba adresu: Laisvės al. 39, Kaunas.

„Tremtinio“ redakcija

Išsamų pranešimą „Skirtingų kartų darbas kartu – nauda visiems“ pateikė LPKTS valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė. „Ar labai sunku dirbti su vyresniais žmonėmis, dažnai manęs klausia. Galiu paneigtis visus stereotipus. Žinoma, mūsų santykiai skirtinė nuo verslo santykii. Mūsų darbas – tai patarimai, pasitarimai, bendravimas, visi dirbame geranoriškai“, – vardijo bendravimo, darbo kartu ypatumus valdybos pirmininkė R. Duobaitė-Bumbulienė.

Įdomių įžvalgų pranešėja pateikė apie biologinį amžių. „Amžiaus samprata – jūsų jausena. Apie vyresnio amžiaus žmones aptarnavimo srityje buvo atlkti tyrimai: klientai dažnai kreipiasi į vyresnio amžiaus darbuotoją, nei į jaunesnį. Jūs visada atrodysite patikimesni, išmintingesni. Tieki jaujas gali būti apsnūdės, tiek vyresnis gali nustebinti aktyvumu. Vyresnieji atsparesni stresinėse situacijose, jie labiau vertina žmogiškai ryšį. Kiekvienas žmogus vertinamas atskirai, o ne pagal amžių. Svarbu – gerbti vieni kitus“, – kalbėjo R. Duobaitė-Bumbulienė.

Apie vyresnio amžiaus asmenų poreikį švietimui ir mokymuisi kalbėjo ketvirtoji pranešėja Milda Krasnickienė, TAU Panevėžio Dvasinio tobulėjimo fakulteto dekanė. Buvusi mokytoja Katalikių moterų draugijos dvasios vadovo monsinjoro Juozapo Antanavičiaus paraginta tapo Panevėžio moterų katalikių draugijos pirmininke ir čia jau dirba 20 metų. Kartu ji yra ir LPKTS Panevėžio filialo

narė, o šiuo metu ir Trečiojo amžiaus universiteto Dvasinio tobulėjimo fakulteto dekanė. Kartu bendradarbiauja ir draugijos narės, ir tremtinių filialo nariai, ir universiteto lankytojai. Draugija neapsiribija vien tikėjimo skleidimu, bet vykdo įvairius projektus, organizuoja renginius, knygų pristatymus, mini žymių žmonių svarbių gyvenimo datų sukaktis, įtraukdami ir minėtas organizacijas.

Per savo patirtį M. Krasnickienė pateikė konkretių pavyzdžių, kaip žmogus, turėdamas ir nemažai metų, nebijodamas keistis ir naujoviu, gali atrasti užslėptų pomėgių, užburti bei į veiklą įtrauktį ir aplinkinius. „Nustojęs mokytis žmogus pasensta, nesvarbu, kiek jam yra metų – 20 ar 80. Patikėkite savo jėgomis. Būkite nepavaldūs amžiui“, – linkėjo M. Krasnickienė.

Baigiamajį žodį tarusi projekto vadovė O. Tamošaitienė dėkojo LPKTS pirmininkui dr. G. Rutkauskui ir valdybos pirmininkei R. Duobaitei-Bumbulienei už pagalbą organizuojant šią konferenciją, pasidžiaugė didėjančiu dalyvių skaičiumi ir jų aktyvumu, įstatriximui į projekto vykdymą.

Turiningą ekskursiją po Raudondvario dvaro muziejų ir istorines Kauno rajono vietas dovanovojo muziejininkė Zita Nekrošytė, o smagus konferencijos aptarimas vyko vakare grąžioje sodyboje, įsikūrusioje Antalkių kaime, Kauno rajone.

Audronė KAMINSKIENĖ
Dalias Poškienės nuotraukos

LPKTS valdybos posėdis

Rugsėjo 8 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos buveinėje posėdžiavo LPKTS valdyba. LPKTS pirmininkas dr. Gvidas Rutkauskas aptarė svarbiausius nuveiktus darbus. Džiaugėsi puikiai pavykusia konferencija ir joje dalyvavusiais jaunais žmonėmis – tremtinių vaikais, kurie po truputį papildo sajungos narių gretas.

Jis pasakojo, kad kalbėjosi su Kauko rajono muziejaus bei A. ir J. Juškų etninės kultūros muziejaus vadovais dėl Vilkijos filialo būstinės ir joje esančios rezistencijos ekspozicijos likimo.

G. Rutkauskas kalbėjo, kad Visuomeninė taryba prie Seimo Laisvės kovų komisijos nutarė pritarti Vilniaus Sajūdžio išreikštam pasipiktinimui dėl ketinimo grindinio plokštėse jamžinti sušaudytų nepriklausomos Lietuvos ministrų atminimą – tai būtų didžiulė nepagarba ministrų atminimui, ir kreipėsi į Vyriausybę dėl projekto pakeitimo.

Tą pačią dieną Kaune įvyko TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos valdybos posėdis. Apie politinę situaciją ir prasidėsiančią Seimo rudens sesiją kalbėjo Seimo nariai: PKTF pirmininkė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė ir Arvydas Anušauskas.

Seimo TS-LKD frakcija yra pasirengusi geranoriškai ir konstruktiviai dirbtis – prisdėti rengiant ir paremti reikalingas Lietuvai reformas.

TS-LKD jungiasi prie atnaujinto partijų susitarimo dėl gynybos, tačiau prie jo teikia savo atskirą nuomonę. Joje pabrėžiama, kad pagrindinis Lietuvos politikų uždavinys – išsaugoti Kovo 11-osios valstybę. Siūloma nemažinti dabartinių krašto apsaugos finansavimo tempų ir užtikrinti, kad jie nuosekliai didėtų. TS-LKD įspareigoja, jei po 2020 metų Seimo rinkimų dalyvaus Vyriausybės darbe, finansavimą gynybai didins sparčiau, nei įrašyta susitarime, ir 2,5 procento BVP pasiekis jau 2025 metais. Taip pat siūloma nuo

LPKTS valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė informavo apie valdybos darbą. Ji teigė, kad pastarosiomis savaitėmis daugiausia rūpesčiu kelia Laisvės alėjos rekonstrukcija, nes atkasus pamatus į sajungos buveinės patalpas skverbiasti lietaus vanduo. Tačiau pasidžiaugė, kad LPKTS patalpos sekmingai nuomojamos. Jau sutvarkytė ir žemės sklypo po sajungos buveinės pastatu dokumentai, bus galima naudotis mašinų stovėjimo aikštėle kieme.

LPKTS priklausantis Kauno rezistencijos ir tremties muziejaus pastatas Vytauto pr. 46 pagal panaudos sutartį perduotas LGGRTC. Su šia sutartimi sajungai neberekia išlaikyti pastato, o LGGRTC gali pradėti ieškoti lėšų muziejaus remontui ir ekspozicijos įrengimui.

Valdybos pirmininkė taip pat informavo, kad jau prasidėjo Partizanų alėjos Kauno senosiose kapinėse įrengimo

darbai, gaminamos stelos, ieškoma, kas įrengs taką. Alėją planuojama įrengti iki 2019 metų vasario 16 dienos, kai minėsime LLKS tarybos Deklaracijos 70-metį.

R. Duobaitė-Bumbulienė sakė, kad yra gautas Kultūros ministerijos atsakymas į LPKTS rezoliuciją „Dėl Lukiskių aikštės“. Jame rašoma: „Informuojame, kad Kultūros ministerija kartu su Šiuolaikinio meno centro organizavo kūrybines dirbtuvės, skirtas kovotojų už Lietuvos laisvę atminimo jamžinimo memorialo Lukiskių aikštėje Vilniuje idėjoms plėtoti. Geriausia pripažinta Andrius Labašausko projekto idėja, todėl šiuo metu Kultūros ministerija naujų visuomenės pasiūlymų Vilniaus Lukiskių aikštėi svarstyti neplanuoja bei naujų konkursų šiai aikštėi sutvarkyti neskelbs. Atkreipiame Jūsų dėmesį, jog Šiuolaikinio meno centro dirbtuvėse dalyvavęs ir vėliau Kaune įgy-

vendintas Oles Sydoruk, Boris Krylov ir Arūno Sakalausko projektas „Laisvės karys“ néra Vytis.“

Valdybos nariai aptarė spalio 20 dieną įvyksiančios LPKTS 30-mečio šventės programą, pranešimų temas, svečių sąrašą, kitus organizacinius klausimus.

Valdyba patvirtino LPKTS Vilniaus apskrities koordinatorimi Vaclova Šocevičių. Jis koordinuos LPKTS Vilniaus skyriaus, Grigiškių, Elektrėnų, Lentvario, Šalčininkų, Širvintų, Švenčionių, Trakų, Ukmergės filialų veiklą.

Dalyvauti Pensininkų reikalų taryboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlyta LPKTS pirmininkui Gvidui Rutkauskui.

R. Duobaitė-Bumbulienė visus pakvietė į rugsėjo 29 dieną Šakių apylinkėse organizuojamą žygį Tauru apygarados partizanų takais.

Kitas valdybos posėdis įvyks spalio 5 dieną 12 valandą.

PKTF valdybos posėdis

2022 metų pereiti prie visuotinio šaukimo modelio, kai privalomai būtų šaukiami vaikinai nuo 18 metų iš karto po viduriniojo ugdymo mokyklos baigimo. Įvertinant didėjančius pavojas, kuriuos nacionaliniam saugumui ir visuomenės atsparumui kelia vis plačiau ir efektyviau naudojamos hibridinių karų priemonės, siūloma į susitarimą įrašyti įspareigojimą, jog iki 2019 metų sausio 1 dienos bus parengta Nacionalinė demokratijos apsaugos nuo hibridinių grėsmių strategija.

Pasak R. Morkūnaitės-Mikulėnienės, perėjimui prie mokytojų etatinio apmokėjimo sistemos nebuvo tinkamai pasiruošta: „Nežinau, kodėl tai vadina mažintimo reforma, nes tai yra tiesiog atlyginimo metodologijos keitimas. Bet aš žinau, kad paskutinėmis savaitėmis visi mokytojai gyveno nežinomybėje ir, deja, nežinau, kodėl profesionalų Vyriausybė nesugebėjo šitos „pertvarkos“ paruošti bent jau ankstyvą pavasarį. Vieni sako, kad bus geriau kaimo mo-

kyklų mokytojams, kiti, kad miesto. Tai kaip bus iš tikrujų? Absurdžiausia, kad niekas negali pasakyti. Valdančiųjų pareiga yra įsiklausyti į bendruomenės ir išgirsti opoziciją, raginusia diskutuoti apie švietimo kokybės gerinimą, neskubinti nepamatuotų pertvarkų.“

Kelia nerimą tai, kad metų pradžioje VSDviešai paskelbė apie Kremliaus hibridinio karos planus per prezidentinius rinkimus Lietuvoje, iki šiol nematome jokių valdžios pastangų užkirsti tam kelią.

Valdyba nutarė sukvieсти PKTF tarybos posėdį spalio 27 dieną 11 valandą Kaune. Bus renkamas PKTF tarybos pirmininkas, siūlomas kandidatūros: Arvydas Anušauskas, Rasa Duobaitė-Bumbulienė, Vitas Lendraitis ir Gvidas Rutkauskas.

Ruošdamasi Prezidento rinkimams, TS-LKD rengs pirminius atvirus rinkimus. TS-LKD kandidatas į Prezidentus, iš visų pasiūlytų kandidatų, bus renkamas slaptu balsavimu. Pirmas balsavimo turas numatomas lap-

ričio 3–4 dienomis, jei prieiks antro – lapkričio 10–11 dienomis.

PKTF birželio 20 dieną yra pasiūliusi kandidatus į Prezidentus: Ingridą Šimonytę, Gitaną Nausėdą, Arvydą Anušauską, Vygaudą Ušacką, Žygimantą Pavilionį ir Rasą Juknevičienę. PKTF valdyba nutarė pakviesi išskeltus kandidatus, kurie neatsisakys kandidatuoti, atvykti į PKTF tarybos posėdį bendrai diskusijai ir pateikti savo programą.

TS-LKD suvažiavime patvirtino naujus įstatus, todėl reikia tikslinti PKTF statutą. Nutarta pavesti darbo grupėi, kuri buvo patvirtinta balandžio 22 dienos tarybos posėdyje (D. Jankevičius, V. Haase, P. Jakučionis, V. Mickus, P. Musteikis, J. Stanėnas, E. Strončikas ir O. Tamošaitienė) parengti statuto pataisų projektą. Darbo grupės veiklą koordinuos PKTF valdybos pirmininkas Donatas Jankauskas, grupė laukia pasiūlymų dėl statuto pakeitimų iš visų PKTF narių.

„Tremtinio“ inf.

Baltijos valstybių politikų kreipimasis dėl totalitarinio režimo simbolių naudojimo komerciniais tikslais

Praėjusime numeryje rašėme, kad rugpjūčio 30 dieną LR Seimo nariai Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gabrielius Landsbergis, Rasa Juknevičienė, Emanuelis Zingeris, Europos Parlamento nariai Sandra Kalniete, Krišjanis Karinš (Latvija) ir Tunne Kelam (Estija), taip pat Estijos teisingumo ministras Urmas Reinsalu bei Estijos parlamento narys Helir-Valdor Seeder kreipėsi į internetinės parduotuvės „Walmart“ vadovus prašydami pašalinti iš prekybos gaminius su sovietiniais simboliais.

Spausdiname visą keipimosi tekstą:

„Mes, Parlamentarai bei Vyriausybės narys iš trijų Baltijos valstybių – Estijos, Latvijos ir Lietuvos – reiškiamė gilius susirūpinimą dėl nederamo gaminių, kuriuose atvaizduoti sovietų totalitarinio režimo simboliai, viešinimo ir pardavimo internetinėje walmart.com parduotuvėje. Ant šių produktų įvai-

riais deriniai atvaizduoti kūjis ir pjaučtuvas, penkiakampė žvaigždė ir raidės „CCCP“ (Sovietų socialistinių respublikų sajungos, tai yra sovietų totalitarinės imperijos, trumpinys rusų kalba).

Giliai nūviliai tai, kad didžiausia pasaulio mažmenos įmonė ir didžiausias prekybos tinklas JAV – „Walmart Inc.“ – nepripažista ir nerodo pagarbos milijonams skirtingų tautybių aukų, kurios nukentėjo nuo sovietų totalitarinio režimo: tremtiniam, tarp kurių buvo garbus amžiaus žmonės ir mažamečiai bei kūdikiai, politiniams kaliniams, disidentams, Laisvės kovų dalyviams ir vienims, kurie žuvo, netekosveikatos ar šeimos narių GULAGe ir kitose sovietinio totalitarizmo represijose. Tai taip pat skaudina gausios diasporos Jungtinėse Amerikos Valstijose narius ir palikuonius, kurie dėl okupacijos ir persekiojimo turėjo trauktis iš savo gimtinės. Sovietų sajunga pusei amžiaus užgrobė Estiją,

Latviją ir Lietuvą bei daug kitų šalių, ir šiandien sovietiniai simboliai šiose valstybėse yra draudžiami, kaip ir nacistiniai, kito totalitarinio režimo, simboliai.

Drabužių su raidėmis „CCCP/ USSR“ ir su Sovietų sajungos emblemomis pardavinėjimas „Walmart Inc.“, internetinėje parduotuvėje mažu mažiausiai rodo padorumo stygių. Tokiu būdu „Walmart Inc.“ dalyvauja totalitarizmo, žmogaus teisių pažeidimų bei laisvės ir demokratijos, vertybų, kurių dėka išaugo ir suklesėjo tokios korporacijos kaip „Walmart“, suvaržymu propagavime tarp savo klientų visame

pasaulyje. Tikriausiai jums yra žinomas nesenas atvejis, kai panašių drabužių su raidėmis „USSR“ bei Sovietų sajungos emblemomis serija Pasaulio futbolo čempionato Rusijoje išvakarėse išplatino sporto prekių gigantas „Adidas“. Tai sukėlė audringą visuomenės reakciją įvairiose šalyse ir ši produkcija buvo išimta iš prekybos. „Walmart Inc.“ turėtų pasielgti taip pat.

Raginame „Walmart Inc.“ parodių kolektyvinę atsakomybę bei pagarbą totalitarinio sovietų režimo aukų atminimui ir nedelsiant nutraukti minėtos produkcijos pardavimą.

Kviečiame!

Kviečiame apsilankyt LPKTS Patriotinių leidinių knygynelyje (Laisvės al. 39, Kaune) ir įsigyti knygų tremties ir rezistencijos tematika, naujausius „Tremtinio“ numerius. Knygų galite įsigyti ir internetu www.lpkts.lt

Ivykiai, komentarai

Pamokomasis išmetimas iš partijos

Niekaip neišeina iš galvos vienas pu-
santru metu senumo ginčas su pažsta-
mu, buvusi pareigūnu – anot jo, ne visi
„valstiečiai-žalieji“ yra R. Karbauskio
idėjiniai draugai ir pavaldiniai, yra daug
tokių, kurie tikrai tikisi permainų ko-
voje su korupcija, su negatyviais rei-
kiniais socialiniame ir politiniame gy-
venime. Matyt, jis galvoje turėjo P.
Urbši, buvusį STT pareigūnų, gal dar
kažką, bet nė už ką nenorėjo sutikti,
kad tie žmonės yra niekas be R. Kar-
bauskio valios. Aš, žinoma, sutikau,
kad yra tokiu žmonių, tačiau jiems taip
pat tenka atsakomybė, kad valstybė bu-
vo atiduota i tokias, anot Rasos Jukne-
vičienės, „Kremliaus projekto“ rankas.
Tiesą sakant, ne tik tas mano pažystamas
mūru stojo už R. Karbauskio partiją –
vienas draugas, beje, neabejotinai kata-
likiškų pažiūrų, iргižavėjos R. Karbaus-
kio vyriausybės (ne, nesuklydua, taip ra-
sydamas – oficialiai tai yra Sauliaus
Skvernelio vyriausybė, bet tik aklas po-
litikoje gali nematyti, kas jai vadovauja)
kai kuriu ministrų veikla. Šiandien neivie-
nas, nei kitas iš tų mano pažystamų net-
rykšta optimizmu, bet negi jiems pri-
minsi, kad teisus buvau aš, o jie – ne?
Kam gi malonu prisipažinti „apsimul-
kinus?“ Juo labiau kad šiemet „valstie-
cių-žaliųjų“ frakciją jau paliko parla-
mentaras Povilas Urbšys, o pernai iš jos
pasitraukė Bronislovas Matelis...

Taigi, laiko nedaug teprabėgo – nu-
stebinė demonstratyvia kova su alko-
holio vartojimu, „valstiečiai-žalieji“ to-
liau stulbina visuomenę rūkytos dešros
mokyklose draudimais, karu priešvaist-
ines ir prekybos centrus, mokytojų al-
gų kėlimais (po kurių paaškėjo, kad
mokytojai dirbs daugiau, bet uždirbs
mažiau negu iki algų kėlimo!), „malkų
mokesčiais“ ir pan. Didelio įžvalgumo
nereikia, kad pamatytm, jog dominuo-
ja keli „valstiečiai-žalieji“: pats vyriaus-
ias „valstietis“ R. Karbauskis, paskui,
anot aštrialiežuvio žurnalistu R. Valat-
kos, jo ginklanešys Sanča Pansa – Agnė
Širinskienė, dar Dainius Kepenis, Aure-
lijus Veryga, Dainius Gaižauskas, aplinkos
ministras Kęstutis Navickas (pastar-
asis pagarsėjo savo pažadais sumažinti
miškų kirtimus, ir šįmet juos padidinė-
nės 6 procentais), na dar kartais pasi-
girsta Seimo pirmmininko Viktoro Pra-
nskiečio pavardė – tiesa, ne kaip įtakin-
go, o kaip pareigingo partijos vado nu-
rodymu vykdytojo.

O šios savaitės pradžioje pirmuoju
žiniasklaidos priemonių puslapiuose
mirgėjo Justo Džiugelio pavardė. Kas
ypatingo nutiko, kad taip išgarsėjo šis
„valstiečių-žaliųjų“ frakcijos Seime na-
rys? Ogi nutiko neregėtas dalykas – jaun-
asis politikas sukilo prieš bos! Dar
praėjusi savaitę pasigirdo R. Kar-
bauskio pareiškimai, kad jei iš frakci-

jos nepasišalins J. Džiugelis, frakciją
paliks pats R. Karbauskis. Po sekma-
dienio viskas stojo į savo vietas J. Džiugelis
pasitraukė, pripažinės, kad nėra
pajėgus kovoti su tokia jėga. Negana to,
jam dar teko aiškintis, jog R. Karbaus-
kio kaltinimai, neva jis spaudė aplinkos
ministrą, yra pramanai (ne veltui J.
Džiugelis kažkada pavadino R. Kar-
bauskį „patologiniu melagiui). Galima
suprasti ir ministram K. Navicką (kuris
visgi neišdriso meluoti, kad jis „spaudė“
J. Džiugelis), kai jis pripažino buvus
pokalbi su jaunuoju politiku – pačiam
ministrui opozicija grasinā apeliacija,
kaltindama nekompetencija ir į dienos
šviesą bandydam išvilkti ministro santi-
kius su buvusia jo darboviete, o kas
užtars, jei ne Šeimininkas? J. Džiugelis ne-
neigė, kad teko bendrauti su aplinkos mi-
nistru, nes iji kreipėsi vienas Seimo narys
dėl įmonės, i kurios kreipimasi aplinkos
ministerija ilgai nesiteikė atsakyti.
Bet tai, pasirodo, ne visos J. Džiugelio
nuodėmės – jis, anot R. Karbauskio ir
jo dešiniosios rankos A. Širinskienės,
bandė visaip suskaldyti frakciją ir išsi-
vesti iš jos 20 narių...

Trumpai tariant, R. Karbauskis iš-
vartė visą šią reikalą taip, kaip jam reiki-
ja, ir pademonstravo visiems frakcijos
nariams, kad su juo „palauk“ nebus.
Suprask – jokių prieštaravimų partijos
viduje jis nepakės. „Akivaizdu, kad po

diktatoriško Ramūno Karbauskio el-
gesio man su LVŽS frakcija nepake-
liui. Neturiu vilties, kad frakcija susi-
voks, kokią žalą jai daro tokio kerštingo
ir neadekvataus žmogaus, kuris pa-
siruošęs padaryti bet ką vardin savo
ambicijų, kokią žalą tai daro visuome-
nei ir pasitikėjimui Seimui“, – sakė J.
Džiugelis. Po susidorojimo su juo lie-
ka dar mažiau vilčių, kad frakcijoje at-
siras daugiau „susivokusiu“. Tačiau
verta atkreipti dėmesį į kai kurias išsa-
kytas J. Džiugelio mintis, iš kurių vie-
na galėtų paaškinti, kodėl mums atro-
do, kad valstybėje specialiai keliamas
chaosas – pasak Seimo nario J. Džiugelio,
R. Karbauskis pradėjo „kurti Lietuvoje valdomos demokratijos mode-
lij, kaip tai yra Rusijoje“. Kitai ta-
riant, keliamas chaosas, kad paskui bū-
tų galima „investi tvarką“ ir pasirodyti,
„štai kaip aš moku tvarkytis!“

Taigi Seimo narys J. Džiugelis pa-
sitraukė iš „valstiečių-žaliųjų“ frakcijos
ir teigė ketinantis prisidėti prie mi-
rios Seimo narių grupės. Atrodytu, rei-
kia džiaugtis, kad tarp Lietuvos valstie-
cių-žaliųjų sąjungos vis atsiranda poli-
tikų, suvokusių, kas yra R. Karbauskis
ir kokie jo tikslai, kita vertus – ar tai su-
mažina jų atsakomybę, kad, pasikarto-
siu, valstybė buvo atiduota i „Kremliaus
projekto“ rankas?

Gintaras MARKEVIČIUS

Iš Seimo laukiama tik atsakingų sprendimų

Rugsėjo 6 dieną Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su Seimo valdyba aptarė politinio sezonu aktualijas ir šalies žmonėms svarbiausius darbus šią savaitę prasidedančioje parlamento rudens sesijoje.

Pasak Prezidentės, Seimas turėtų siekti, kad žmonės jį išsimintų dėl vertingų reformų, bet ne dėl konfliktų, kuriuos stebime nuo pavasario sesijos. Skirtingų nuomonų turi būti, tačiau negalima visas jėgas skirti santykį aiškinimuisi. Tai kelia pavojų politikams prieš rinkimus prarasti žmonių pasitikėjimą, po kurio ateina ne-pasitikėjimas ir valstybe, o to negalime sau leisti.

Šalies vadovė pabrėžė Konstitucijos viršenybę visame teisėkūros procese,

kad nesikartotų antkonstituciniai
sprendimai, kai Seime neatsižvelgiant
net į Teisės departamento išvadas, jog
prasilenkianta su konstitucinėmis nor-
momis. Visa įstatymų leidyba turi pa-
sižymeti branda ir atsakomybę.

Prezidentės teigimu, tautai svar-
baus dvigubos pilietybės klausimo ne-
galima iš anksto pasmerkti nesékmei,
pažeidžiant Konstitucijos vientisumą
ir viršenybę. Todėl nereikėtų ieškoti
nepagrįstų išimčių, kurios suformuo-
tų būsimą referendumo teisėtumo
problemą.

Visa tai rodo, kad teisėkūros koky-
bei būtina skirti didžiausią dėmesį.

Pasak šalies vadovės, reformų igy-
vendinimas – valdančiųjų Achilo kul-
nas. Akivaizdus pavyzdys – švietimo

reforma, kuri vyksta chaotiškai ir pa-
skubomis, versdama mokytojus galvoti
apie streikus. Rezultatų kol kas nedav-
ė ir aukštųjų mokyklų pertvarka.

Siaisiai metais pirmą kartą gynybos fi-
nansavimui siekiant 2 procentų BVP,
Prezidentė ragina ir toliau laikytis to-
kio paties susitelkimo dėl valstybės sau-
gumo, kad Lietuva sklandžiai vykdytų
gynybos įsipareigojimus.

Prezidentės įsitikinimui, sutelktos
parlamentarų atsakomybės, atmetant
rinkimų populizmą, labai reikės
svarstant visą 2019 metų valstybės
biudžetą.

Šalies vadovė akcentavo būtinybę
pasirengti artimiausiemis užsienio po-
litikos iššūkiams. Be minėto šalies
saugumo užtikrinimo, laukia įvairios

situacijos, kurias diktuos „Brexit“,
tarpatlantinio susiskaldymo padarini-
ai, būsimos derybos dėl ES naujos
finansinės perspektyvos, Astravo jé-
gainės problema.

Šiai rudens sesijai valstybės vadovė
pasiūlė 13 naujų įstatymų iniciatyvų.
Tarp jų – įstatymų pataisai dėl konkuren-
cijos kainų užtikrinimo, mokytojų
kvalifikacijos kėlimo, pagyvenusių
žmonių priežiūros paslaugų prieinamumo,
antstolių atlyginimo ribojimo,
didesnio skaidrumo valstybės tarny-
boje ir korupcijos pažabolimo.

Prezidentė palinkėjo Seimo valdy-
bai bendromis jégomis įveikti lau-
kiančius sudėtingus iššūkius ir pa-
kvietė atsakingai valdyti valstybę.
Prezidentės spaudos tarnyba

I Lietuvą atvyksta Vokietijos kanclerė Angela Merkel

Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės kvietimu rug-
sėjo 14 dieną i Lietuvą darbo vizito
atvyksta Vokietijos Federacinės Res-
publikos kanclerė Angela Merkel. Šis vizitas atspindi pastaraisiais me-
tais ypač sustiprėjusius Lietuvos ir
Vokietijos ryšius tiek dvišaliu pa-
grindu, tiek bendradarbiaujant ES bei NATO.

Prezidentė su Vokietijos kanclere aptars svarbiausius ES darbotvarkės klausimus, bendradarbiavimą gynybos srityje, tolesnes ekonominių ir verslo ryšių perspektyvas. Vokietijos kanclerė taip pat aplankys Rukloje dislokuotus Vokietijos karius, kurie vadovauja NATO priešakinėjų pajėgų

batalionui mūsų šalyje.

Jau ši rudenį Europos Sąjungos laukia neatidėliotini sprendimai dėl
atsako į migracijos iššūkius, ateities
santykį su Jungtine Karalyste, naujo
daugiamečio ES biudžeto – būtent
šiemis klausimams vadovės skirs dau-
giausia dėmesio. Kylančio populizmo,
nacionalizmo, izoliacinių nuotai-
kų akivaizdoje Europai ypač reika-
linga atsakinga lyderystė, todėl Lie-
tuva tvirtai remia Vokietijos ir kanclerės A. Merkel pastangas stiprinti
ES bei jos vaidmenį pasaulyje.

Vokietija – strateginė Lietuvos sau-
gumo partnerė, todėl su šios šalies
kanclere Prezidentė aptars geopoliti-
nius iššūkius, bendradarbiavimą stip-

rinant gynybą ir įgyvendinant NATO
viršinių susitikime priimtus sprendimus. Lietuvos ir visos Europos saugu-
mui svarbu, kad mūsų regioną Aljan-
so pastiprinimas galėtų pasiekti kuo
greičiau, o priešakinės NATO pajėgos
būtų sustiprintos ir oro bei jūrų gyny-
bos elementais.

Lietuvą ir Vokietiją jungia intensy-
vūs ekonominiai ryšiai. Tai – trečia di-
džiausia užsienio investuotoja mūsų
šalyje, kurios investicijos siekia 1,1 milijardo eurų, o praėjė metai buvo patys
sėkmingiausi pritraukiant investicijas
iš Vokietijos. Susitikime bus svarsto-
ma, kaip dar geriau išnaudoti dviša-
les ekonominio bendradarbiavimo galimybes, ypač aukštą pridėtinę ver-

tę turinčiuose informacių technolo-
gijų, biotechnologijų, pramoninės inži-
nerijos sektoriuose.

Po dvišalio Prezidentės ir Vokietijos kanclerės susitikimo Preziden-
tūroje įvyks darbo pietūs, kuriuose
taip pat dalyvaus Lietuvos, Latvijos bei Estijos premjerai.

Tai jau 3-asis kanclerės A. Merkel
vizitas Lietuvoje. Praėjusių metų bir-
želį Prezidentė Vokietijos kanclerei A. Merkel už atsakingą europinę ly-
derystę ir asmeninį indėli skatinant
Lietuvos ir Vokietijos bendradarbia-
vimą įteikė vieną aukščiausią Lietu-
vos valstybės apdovanojimą – Vytau-
to Didžiojo ordino Didžių kryžių.
Prezidentės spaudos tarnyba

Dėl susitarimo vardan tvarios Lietuvos ateities

TS-LKD pirmininko Gabrieliaus Landsbergio atviras laiškas valstybės vadovams ir visuomenei

Visuomenėje kylant iniciatyvoms dėl didesnio sutarimo ir konsensuso paieškų, jaučiame pareigą pareikšti, kad Tėvynės sajunga-Lietuvos krikščionys demokratai, kaip Sajūdžio misijos tėsėja, visada pasisakė už tai, kad būtų surastas sutarimas dėl svarbiausių darbų Lietuvai. Nuo 1992-ųjų susitarimo dėl Konstitucijos, kuri padėjo pamaatus tvariai Lietuvos raidai bei sparčiai transatlantinei integracijai, iki susitarimų dėl gynybos finansavimo Tėvynės sajunga-Lietuvos krikščionys demokratai visada buvo valstybės puše. Svarbiausi sprendimai valstybėje yra tvaesni, jei priimami ieškant susitarimo. Mokesčių reforma, pensijų pertvarka – gyventojai nori žinoti, kad ne krizės metu svarbiausi sprendimai valstybėje nebūs lengvai keičiami. Tačiau tam reikalinga valdžia, kuri supranta tenkančią atsakomybę, matasavo partinių gyvavimo laikotarpį ilgiau negu vieną rinkimų sezoną. Deja, tokia valdžia Lietuvą valdo retai.

Prasidėsianti Seimo rudens sesija suteikia progą sugržti prie svarbiausių Lietuvos žmonėms problemų sprendimo. Tačiau valdančiosios daugumos bei Sauliaus Skvernelio vadovaujamos vyriausybės elgesys paskutinėje Seimo sesijoje šiandien mums nesuteikia daug optimizmo dėl geranoriško ir konstruktivaus dabartinės valdžios ir Vyriausybės pasiryžimo spręsti visuomenėi aktualias problemas. Priešingai, iki šiol matėme sistemines pastangas varžyti opozicijos demokratines teises bei spręsti ne žmonių, bet valdančiosios daugumos lyderių asmenines problemas, naudojantis valstybės ir valdžios resursais. Tokių veiksmų mes netoleruojame ir su jais nesitaikstysime.

Prasidedančios Seimo sesijos progą kreipiame į valstybės vadovus ir visuomenę, kviesdami atsisakyti autoritarių iniciatyvų, nepamatuotų ir žalingų Lietuvai pseudoreformų bei sugržti prie konstruktivaus Lietuvos žmonių problemų sprendimo kelio.

Esame pasirengę geranoriškai ir konstruktiviai dirbtai bei prisidėti reniant ir paremti reikalingas Lietuvai reformas, kaip kad šioje Seimo kadencijoje prisidėjome prie urėdijų reformos bei nacionalinio susitarimo dėl gynybos.

Demokratiją gniaužiančios bei iškraipančios valdžios iniciatyvos bei problemos

Mums didelį nerimą kelia dabartinių valdžios veiksmai, kuriais ar dėl esminių demokratijos taisyklų nesupratimo, ar sąmoningai yra imamasi tokios iniciatyvų, kuriomis tos pačios demokratijos taisyklės yra grubiai laužomos. Tokios valdžios įgyvendinamai „demokratijos erozijai“ principingai priesinimės ir tam telksime pilietinę visuomenę. Tokio susipriėsinimo būtų galima išvengti, jeigu valdžia artimiausiu metu sugebėtų parodyti, jog ji suprantą demokratijos taisyklų esmę ir įgyvendintų keletą konkrečių sprendimų.

Todėl reikalaujame stabdyti žemiau išvardintas žalingas demokratijai ir visuomenei iniciatyvas bei siūlome sprendimus, skirtus demokratiniams pasitikėjimui institucijomis bei konstruktiviam santykui atkurti:

1. Sistemiškai ir konstruktiviai spręsti visuomenės ir opozicijos nepasitikėjimo dėl šališkumo ir neobjektyvumo sulaikusios Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkės Lauros Matošaitytės klausimą dėl tolesnio darbo, artėjant net trejiems svarbiems rinkimams. Taip pat kviečiame geranoriškai spręsti dėl „Agrokoncerno“ advokato ir neturinių teisių valdytojo žmonos, VRK narės, Jonės Valčiukienės, kuri VTEK pripažinta pažeidusi viešuosius ir privačiuosius interesus, tolesnio darbo VRK. Taileistų visuomenėi ir opozicijai atgauti pasitikėjimą viena svarbiausių demokratinėje valstybėje rinkimų organizavimo bei priežiūros instituciją.

2. Atnsisakyti ir sustabdyti į autoritarizmą vedančias įstatymų leidybos iniciatyvas bei abejones keliančias valsstybės įmonių iniciatyvas. Šiuo metu Seime valdančiųjų yra užregistruotos ir pateiktos antikonstitucinės iniciatyvos, kurios ne tik uždraustų būsimuose Seimo rinkimuose kandidatuoti vienos iš opozicinių partijų lyderiui G. Paluckui, tačiau taip pat, pažeidžiant lygiateisiskumo principus, perskirstytu esamą politinių partijų finansavimą, kuris remiasi gautu visuomenės pasitikėjimu rinkimuose, vietoje to apdovanojant valdančiosios daugumos partijas bei jų rėmėjus opozicijos finansavimo sąskaita. Dideles abejones dėl galimo valdžios spaudimo bei persekiojimo kelia ir prieš kitą opozicinės partijos pirmininką – E. Gentvilą – valsstybės įmonės pateiktas daugiamiliioninis teisminis ieškinys. Šių iniciatyvų visuma rodo pavojingas tendencijas, kurias matėme V. Janukovičiaus laikų Ukrainoje bei ankstyvoje A. Lukašenkos režimo įsitvirtinimo Baltarusijoje laikotarpiu.

3. Visuomenėi bei ekspertams kyla pagrįstų abejonių dėl premjero Sauliaus Skvernelio jau dabar naudojamo administracinių resurso savo paslėptai ir nepaskelbtai asmeninei Prezidento rinkimų kampanijai vykdyti. Demokratiniams procesams ir visuomenės pasitikėjimui rinkimų kampanijos skaidrumu nebūtų gerai, jeigu kandidatas į Prezidentus tuo pat metu būtų ir premjeras. Todėl premjeras turėtų ieškoti būdų, kaip išspręsti šią problemą, pavyzdžiu, išeidamas ilgalaikių atostogų ir kandidatuodamas kaip eilinis Seimo narys. Raginame premjerą Saulių Skvernelį iki spalio mėnesio apie savo sprendimą dėl kandidatavimo Prezidento rinkimuose paskelbti viešai.

4. Kelia didelį nerimą, kad po to, kai metų pradžioje VSD viešai paskelbė apie Kremliaus hibridinio karo planus per mūsų prezidentinius rinkimus, iki šiol nematome jokių valdžios pastangų užkirsti tam kelią. Ivertinant didė-

Sveikiname

Linkime sveikatos klodų,
Mėlyno ir spindinčio dangaus,
Metų – tarytum laimės lobijų,
Židinio namų kaitraus, jaukaus.

Jubiliejinio gimtadienio proga **Zitą STONKIENĘ** sveikina
LPKTS Klaipėdos rajono filialas

Garbingo jubiliejaus proga sveikiname **Onutę JUŠIENĘ**.
Tegu ši sukaktis pasipuošia gražiausiais prisiminimais, o bėgantys metai teatneša daug džiaugsmo ir saulėtų dienų.

LPKTS Klaipėdos rajono filialas

Iš ugnies nesudegę išėjom,
Nesušalę iš Sibiro grįžom,
Ir nuo žemės nenupūtė vėjas,
Nepalūžom po sielvarto kryžiai...

Garbingo 85-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname ilgametę LPKTS Tauragės filialo tarybos narę **Oną MACIULIENĘ**.

Linkime sveikatos, artimųjų meilės, draugų pagarbos ir daug džiaugsmingų, prasmingų metų.

LPKTS Tauragės filialas

85-ojo gimtadienio proga sveikiname **Bronią TVAR-KŪNĄ**, buvusį tremtinį, kraštotyrininką, žymų Anykščių krašto kryždirbij, nepaprasto darbštumo mūsų filialo nari.

Linkime šviesių, laimingų gyvenimo metų, stiprios sveikatos, Dievo palaimos, kad darbščios rankos nepavargtų ir ilgai puoštų Anykščių kraštą prasmingais darbais.

LPKTS Anykščių filialas

Juk kartais noris, kad sustotų laikas.
Kas gera – pakartot, susigrąžint...

Garbingo 85-ojo jubiliejaus proga sveikiname **Zitą KRAPAVICKIENĘ**, 60-ojo – Algirdą PETRUITI. Linkime sveikatos, ilgų ir prasmingų metų bei Dievo palaimos.

LPKTS Jurbarko filialas

Padėka

Dėkojame paaukojusiems Partizanų alėjos Kaune įrengimui:

Klaipėdos politinių kalinių ir tremtinų sajungos nariams – 250 eurų, Romualdui Vaikasui – 10 eurų.

Visus geros valios žmones kviečiame aukoti Partizanų alėjos Kauno senosiose kapinėse statybai.

Aukojamas lėšas prašome pervesti į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos sąskaitą LT537044060008103591, AB „SEB bankas“, banko kodas 70440.

Aukoti galite ir paskambinę trumpuoju numeriu **1402**, skambučio kaina 1,50 euro. Daugiau informacijos www.partizanualeja.lt.

Dėkojame už Jūsų gerumą!

LPKTS valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė

jančius pavoju, kuriuos nacionaliniams saugumui ir visuomenės atsparumui kelia vis plačiau ir efektyviau naudojamos hibridinių karų priemonės, raginame skubiai iki 2019 metų sausio 1 dienos parengti Nacionalinę demokratijos apsaugos nuo hibridinių grėsmių strategiją. Strategija turi apibrėžti vieningus ir kompleksinius būdus, priemones ir institucijas, reikalingus siekiant stiprinti Lietuvos valdžios ir visuomenės gebėjimus apsiginti nuo kibernetinių, propagandinių, dezinformacinių, neskaidraus politinių kampanijų finansavimo ir kitų priemonių, kuriomis Lietuvai nedraugiškos valstybės bando daryti įtaką Lietuvos politiniams procesams.

5. Raginame atsisakyti neapgalvotų populistių bei antikonstitucinių iniciatyvų, kurios kelia grėsmę šalies demokratiniams ir konstituciniams paramams. Tokiomis iniciatyvomis ir

grėsmėmis matome siūlomus sprendimus dėl referendumo kartelės sumažinimo bei siūlomo referendumo dėl Seimo narių skaičiaus sumažinimo.

Neparengtos ir Lietuvos žmonėms kenksmingos reformos, kurias siūlome kartu koreguoti

1. Svarbiausiu rudens politinio sezono įvykiu bus 2019 metų šalies biudžeto svarstymas ir priėmimas. Šis biudžetas bus svarbus dar ir tuo, kad tai bus pirmasis biudžetas po vasarą patvirtintos mokesčinės reformos. Tai reikš, kad 2019 metais dėl abejotino būtinumo reformos šalies biudžetas praras net 300 milijonų eurų lėšų, kuriuos galėtų būti panaudojamos viešųjų paslaugų kokybės gerinimui, tarp jų ir mokytojų, medikų, policininkų, tarnautojų ir kitų viešojo sektoriaus darbuotojų algų didinimui.

(keliamas į 7 psl.)

2018 m. rugsėjo 14 d.

Vytauto Tautvaišo nepalaužė nei tremtis, nei lageriai

Švenčioniškį Vytautą Tautvaišą pažiūstu senokai. Buvo laikas, kai tekda- vo bendrauti darbo reikalais, paskui buvo Vytauto pasiūlytos temos, susitikdavome, kalbėdavomės. Lietuvoje prasidėjus Atgimimui, jį sutikdavau beveik kiekviename renginyje. Visada patiko jo pasiskymai apie tremtį, Lietuvos praradimus dėl tremties. Vytautas Tautvaišas ir pats patyrė ne tik tremties, bet ir lagerio sunkumus. Jam teko išbandyti ir katorgišką darbą Vorkutos šachtose. Šiais metais Vytautui Tautvaišui sukako 90 metų. Gražaus jubiliejaus išvakarėse apsilankiau pas gerbiamą Vytautą. Mūsų pokalbis prasidėjo nuo pradžių pradžios, nuo gyvenimo iki tremties ir kelio į tremtį.

– Mano tėviškė – Joniškio kraštė. Ten tėvai turėjo 30 hektarų žemės. Gyvenome pasiturimai. Šeimoje buvome penkiesė: tėvai, aš, brolis ir dešimčia metų jaunesnė sesutė. Tėvas mirė kar- ro metu, turėdamas apie 70 metų. Arė, nukrito ir mirė. Mama mirė irgi palyginus anksti, nė 70-ies nesulaukusi. Jai sveikatą pakirto tremtis ir mūsų su broliu suėmimas, o aš štai ir 90-ies sulaukiau. Tai daug ar mažai? Čia kaip pažiūrėsi. Aš galiau pasidžiaugti, kad gyvenime neteko rimtai gydytis, ir tai žmogui labai svarbu, nes kai kankina ligos, skausmai – viena, o kai tu to nejauti – visai kas kita. Bettie 90 metų prabėgo greitai, ne- pajutau, nors išbandymų turėjau visokių, – pradeda savo pasakojimą apie gyvenimą Vytautas Tautvaišas.

– Ova čia surašyta mano ir mano šeimos istorija, susijusi su tremtimi, – atversdamas storą sąsiuvinį sako Vytautas ir po minutės kitos tėsia savo pasakojimą: – Mūsų tremties istorija gana įdomi. Matyt, reikėjo vykdyti planą, tai saugumiečiai surado tris liudininkus, kurie meluodami pridėjo prie 30 hektarų dar 20, ir to jau užteko, kad mūsų šeimą išvežtų į Sibirą. Atėjo, atklam- pojo mūsų išvežti 1949 metų pavasarį rusų leitenantas ir pora vietinių stribų. Nors paieškojės archyvuose suradau, kad mūsų dokumentai išvežimui buvo pradėti ruošti 1948 metais, bet atėjo mūsų išvežti tik pačią paskutinę 1949 metų trémimo dieną. Atėjė pas mus jie susidūrė su rimta, nenumatyta proble- ma, nes pas mus karos metu gyveno trys pabėgėliai: dvi iš Baltarusijos ir septyniasdešimtmetė moteris iš Rusijos. Tos, kur buvo iš Baltarusijos, karui pa- sibaigus išvažiavo, o rusė liko. Ją mes vos ne kaip šeimos nare laikėme, gaila, iki galopopieriu nesutvarkėme, tada proble- mu tie atvykė mūsų išvežti būtų turėjė daug, nors ir taip turėjo nemažai. Ta rusė moteris kaip reikiant su tuo leitenantu susikibo. „Ką jūs darot, tokius žmones tremdam!“ – šaukė ji. O kai mus susodino į vežimus, ir jī sėdo. Sakė: „Vež- kit ir mane“. O kaip jā veši, kai sarašuo- se nėra? Jėga stribai jā išsodino iš vežimo. Koks jos likimas buvo toliau – neaišku, matyt, į savo kraštą sugrižo. Mama jai net iš Sibiro porą siuntinukų siuntė. Tokie jau tie lietuviai – visur prisitaiko.

Iš Lietuvos Vytautą Tautvaišą ir vi- sa šeimą išvežė į Irkutsko sritį, Tulūno rajoną. Apgyvendino mechaninio miško apdirbimo punkte, ten ir dirbo. Lietuvių šeimų ten buvo apie šimtas.

Tremtyje Vytautas išbuvo iki 1950 me- tų gruodžio 5 dienos, kai vėl pateko į KGB rankas. Šeši jauni vyrai: Vytautas su broliu ir dar keturi lietuviai, susirinkę vis padiskutuodavo tai apie karą Korėjoje, tai apie kitus įvykius. Matyt, kažkas apskundė, ir vieną dieną sulaukė netikėtų svečių. Buvo apkaltinti kontrre- voliucine veikla. Nors per kratą nieko nerado, bet abu su broliu išsivedė, o motina liko viena su jaunėle seserimi.

– Nors per kratą nieko nerado, per tardymą aš jiems nieko nepasakiau, bet vis tiek atsidūriau Vorkutoje, lageryje. Čia jau buvau ne tremtinys, o politinis kalnys, katorgininkas, nes mes jau ir savo numerius turėjome. Pagrindinis klausimas, kurį uždavinėjo tardytojas, buvo apie Korejos karą. O ką aš galė- jau pasakyti, kai žinojau tiek, kiek laik- rašciai rašė. Vorkutoje teko dirbtis šach- toje. Kadangi nebuvau stambus vyras, tai sunkiausią darbų neteko dirbtis, bet vargo ir sunkumų buvo užtektinai. Ne- jauku pirmus kartus buvo ir į šachtą leistis, paskui ipratau. Beje, prieš lagerį man dar ir kalėjime teko pasėdėti. Vie- nu metu, kaip vėliau sužinojau, net bū- simasis Lenkijos pirmasis sekretorius Vladislavas Gomulka trumpai toje pa- cioje kameroje sėdėjo. Toks tylus, ra- ramus žmogus buvo, o vėliau Chruščiovui nemažai kraujė jis sugadino. Žinai, sėdėti, kai nežinai, kuo kaltinamas ir ką tau pripaišys, nėra smagu, – dalijosi pri- siminimais Vytautas Tautvaišas.

– O koks laikotarpis tremtyje ir la- geryje buvo pats sunkiausias ir išim- mintiniausias?

– Visas tas laikas buvo nelengvas, bet vienas rimčiausiu išbandymų, ko gero, buvo 1953 metais po Stalino mirties Vorkutos lageriuose ir šachtose ki- lęs streikas, kuris vėliau peraugo į su- kilimą. Sunku buvo prognozuoti, kuo pasibaigs pirmasis Sovietų sąjungoje sukilimas. Viskas priklausė nuo strei- ko komiteto narių išmingumo, nes užteko vieno neatsargaus žingsnio ir viskas būtų buvę paskandinta kraujy- je. Važiavo komisija po komisijos, o streikas nesibaigė. Net komisijos iš Maskvos reikalavimui nutrauktui strei- ką ir pradėti dirbtis nepaklusome. Tai buvo riba, po kurios streikas peraugo į beginklį sukilimą. Lageriai buvo ap- supti trimis kariuomenės žiedais. Net tanketės buvo. Jausmas nekoks, kai matai tiek ginkluotos kariuomenės, stovinčios čia pat, už lagerio vartų. Ne- lengva buvo streiko, o vėliau sukilimo vadovams suvaldyti situaciją. Juk lage- riuose buvo daug vyrų – ir fronte kariavusių, ir vlasovininkų, banderini- kų, buvo ir Lietuvos partizanų. Beje, streiko komitete, kuriam vadovavo uk- rainietis Levando, buvo ir lietuvis jo pa- vaduotojas Jaškūnas. Pagrindiniai rei- kalavimai, kuriuos streiko komitetas perdarė Maskvos atstovams, sudarė 16 punktų, visi jie buvo parengti kvalifi- kuotai, o pagrindinis – peržiūrėti bylas ir kaltinimai Berijai. Itampa vis augo. Mes net savo vėliavą turėjome iškélé. Iš pradžių buvo galvojama iškelti juo- dą, bet tarp katorgininkų buvęs saugu- mietis įkalbėjo to nedaryti, nes juoda vėliava leistų kareiviams pradėti šaudyti net be įsakymo. Iškéléme raudoną su-

Vytautas Tautvaišas (viduryje) Našios muziejuje surengtoje jubiliejinėje vakaroneje

Vytautas Tautvaišas (stovi) partizanų pagerbimo iškilmėse

juodais krašteliiais. Tų kraštelių beveik nesimatė, o raudona vėliau reiškė, kad mes neiname prieš santvarką. Kadangi mūsų lageris buvo centre, ant kalvos, tai plevėsuojanti vėliau reiškė, kad su- kilimas tėsiasi, kol vieną dieną Vorku- tos lagerių viršininkas Derevenko per garsiakalbius tris kartus pasakė: „Kal- bu paskutinį kartą. Po dešimties minu- cių skaičiuosiu iki trijų, ir kad visi bū- tumėte prie vartų.“ Praėjo 10 minučių, bet niekas nepajudėjo. Ir čia pro var- tus išveržė kariuomenė. Visus mus iš- grūdo pro vartus. Kadangi pasiprieši- nimo, kaip mums ir buvo liepta, nebu- vo, tai ir kareivai jėgos nenaudojo. Kai išėjome iš už vartų, visiems buvo įsa- kyta sudėti rankas už galvos, ir išvarė į tundrą. Mintys buvo slogans. Juk net ir sušaudyti galėjo, bet susodino visus būreliai. Kol tris tūkstančius išvarė, ir laiko nemažai praėjo. Po to prie vartų buvo pastatytas stalas, už kurio susē- do lagerio vadovybė ir Vorkutos komunistų partijos atstovai ir kiekvieną iš mūsų praleido per tą filtrą. Šalimais vaikščiojo informatoriai, kurie, matyt, pasakydavo, kas kiek streike ir sukilime prisidėjo. Taip ir baigėsi streikas. Pas mus buvo apsieita be aukų ir krauj- jo, bet kraujas buvo pralielas viename iš lagerių. Koks buvo streiko vadovų li- kimas, nežinau. Jie buvo išvežti į kalė-

jimą ir daugiau jų nebematėme. Bet streikas ir sukilimas visgi davė rezulta- tų – gavome lengvatų. Buvo peržiūrė- tos ir bylos. Manau, kad nuo tų lagerių streikų ir prasidėjo komunistinės san- tvarkos pamatumų irimas, – sako Vytautas Tautvaišas, kuris 1955 metais bu- vo paleistas iš lagerio. Net pasą gavo ir į Lietuvą sugrįžti galėjo, bet nuvažia- vo į tremties vietą, kur netoli ese ir mama, ir sesutė buvo. Čia po kurio laiko iš jo vėl buvo atimti dokumentai, ir iš laisvo žmogaus Vytautas tapo tremti- niu. O kai buvo leista grįžti į Lietuvą, parvyko ne į Joniškį, nes tėvų ūkis jau buvo sugriautas, o pasirinko Pakruojį. Čia sutiko ir būsimą žmoną Ireną, su kuria kartu jau nuo 1964 metų. Švenčionyse Vytautas ir Irena Tautvaišai gyvena nuo 1968 metų, kai Ireną Tautvaišienę paskyrė Švenčionių prekybos mokyklos direktore.

– Mes jau tikri švenčioniškiai, – juokavo Irena, o Vytautas Tautvaišas pasakė, kad jų labiau liūdina, kad da- bar Lietuvoje miestai gyvuoja, o kai- miškos vietovės merdi.

Štai tokiomis Vytauto Tautvaišo mintimis ir norėčiau užbaigtį pasako- jimą apie Lietuvos pasipriešinimo ko- vų dalyvį Vytautą Tautvaišą.

Algis JAKŠTAS
„Švenčionių kraštas“ Nr. 36 (1760)

Istorija be „baltų dėmių“

Pieriškių kautynės

1945 metų vasario 2 dieną Alytaus apskrities Merkinės valsčiaus Pieriškių kaimo gyventojo Petro Zenevičiaus sodyboje įvyko kautynės, kurių metu žuvo 12 partizanų ir jų rėmėjai. Iš jų žinomi: Petras Akstinas, Viktoras Aleškevičius, partizanų būrio vadadas Petras Bradauskas-Briedis, desantininkas Vytautas Jakavonis, broliai Julius ir Vladas Kilmanai, Vaclovas Kilmanas ir jo sūnus Julius Kilmanas, Augustas Miglinas, Klepočių kaimo gyventojas Julius Mikelionis ir sodybos šeimininkas brolis Antanas Zenevičius.

1944 metų gruodžio 27 dieną iš Rytprūsių prie Seirijų parašiutais nusileido 5 vyru grupė. Du iš jų – Antanas ir Julius Sinkevičius (broliai pagal mamą) buvo gimę ir augę Merkinėje. Vokiečių okupacijos metais tarnavo pagalbinėje policijoje ir saugojo tiltą per Nemuną. Kiti du – Vytautas Jakavonis iš Randamonų kaimo Merkinės valsčiaus ir Pranas Jaciunskas iš Seimeniškių kaimo Seirijų valsčiaus buvo tarnavę policijoje. Artėjant frontui iš Rytų, visi su Merkinės policijos būriu 1944 metų liepą pasitraukė iš Rytprūsių. Ten buvo paimti iš desantininkų mokykla. Penktas vyras (pavardė nežinoma) iš Šiaulių, grupės radistas.

Patikslinę nusileidimo vietą, parašiutininkai patraukė Ryliškių link, kur ir turėjo būti atskraidinti. Tiksliai – Druskininkų kaimo pievose, kur rudenį sovetai buvo pradėję ruoštį aerodromą. Paėjė apie 10 kilometrų, ties Jovaišiais persikėlė per Nemuną ir pasto kaimo gyventoja Juozą Kudarauską pasiklausę kelio, po geros valandos apsistojome Taručionių kaime pas Antano Baublio uošvį Juliją Kvetkauską. Reikėjo kraustytis į atokesnę vietą. Julius Kvetkauskas juos palydėjo į Ežerynų kaimą ir padėjo apsistoti pas Joną Tocionį. Ten desantininkai susipažino su Klepočių kaimo partizanu Juliumi Mikaloniu. Kartupraleidę naktį, perėjo į Mižonių kaimą (už 1,5 km) ir apsigyveno pas Bronių Marcelį. Maisto parūpindavo Bronius Marcelis. Praėjus savaitei, iširengė slėptuvę gretimame miškelyje.

Julius Mikalonis prasitarė desantininkams, kad už 7 kilometrų Jociūnų vienkiemyste, kurį iš visų pusų supo miškai, pas Sasnauską slapstosi jo kaimynas Jonas Kudarauskas. Jis 1941 metų birželį prasidėjus karui pasitraukė iš besitraukiančios Raudonosios armijos ir pakliuvės pas nacių, kurį laiką tarnavo apsaugos daliniuose. Už dezertyravimą 1943 metais buvo įkalintas lageryje Estijoje. Priartėjus frontui, Jonas Mikalonis pakliuvo sovietams. Šie paleido į namus. Desantininkai, išgirdę apie tokį karyboje patyrusį vyrą, panoro su juo susitikti. Julius Mikalonis įkalbėjo Joną Kudarauską prasidėti prie ju.

Grupė jau sudarė 7 vyrai. Tai komplikavo padėti, nes mažame kaimelyje ilgiau būti nepastebėtiems buvo neįmanoma. Net atsitiktinio priešų užpuolio metu toks būrys nesugebėtų tinka mai pasipriešinti: atkirtus nuo miško, neliktu kur ir pasitraukti – priekyje Nemunas. Bet labiausiai neramino, kad desantininkas Pranas Jaciunskas jau

kelios dienos buvo išėjęs į tėviškę prie Seirijų. Kilo įtarimas, ar nėra pakliuvęs priešams į nelaisvę. Pribrendo būtinybė nedelsiant keisti dislokacijos vietą. Buvo nutarta traukti į Varčios mišką, esantį šalia Alytaus–Daugų plento. Manyta, kad ten jau turėjo veikti gerai organizuoti partizanų būriai. Be to, kad būtų galima stebėti okupantų kariuomenės judėjimą, reikėjo ir apsistoti netoli pagrindinio kelio. Taip pat buvo numatyta pakeliui susitikti su Petru Bradauskui, vadovavusiu Pieriškiuose besislapstantiems vietiniams partizanams, kad jų padedami pasiekėtų numatyta tikslą.

1945 metų sausio pabaigoje 6 vyru grupė miško keliais priėjo Bugonių kaimą ir visiškai sutemus užsuko į Vaclovo Padegimo sodybą. Ten kaip tik vyko apylinkės partizanų sueiga. Taip desantininkai netikėtai susitiko su Petru Bradauskui. Šis iš pradžių neišmanė, kur juos apgyvendinti. Galop nusprenė nuvesti į Pieriškių kaimą pas viengungi Petrą Zenevičių. Jo ir brolio Antano sodybos stovėjo greta.

Visas Pieriškių kaimas buvo įsikūrės tartum miške. Tik keletas sodybų, prigludusių prie Juodžio ezerėlio, matėsi nuo Bugonių kaimo. Viena jų buvo Petro Bradausko. Jis turėjo du brolius: Stasi ir Bronių. Visi gyveno kartu. Paskutiniai nepriklausomybės metais Petras Bradauskas tarnavo pasienio policijoje. Užėjus sovietams, sužmona iš Vilniaus krašto sugrižo į tėviškę. Petras Bradauskas buvo tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, nestokojo organizacinių gabumų. Vietiniai partizanai pagrįstai ji laikė savo vadu.

Desantininkai mažoje Petro Zenevičiaus sodybėlėje pagyveno apie savaitę. Petras Bradauskas jiems parūpindavo maisto. Tačiau apylinkėje pradėta kalbėti, kad sovietai su stribais puls Pieriškius. Petras Zenevičius nubyko į Merkinę pažiūrėti. Tuo tarpu vyrai ruošesi į Varčios mišką, bet brėkstant 1945 metų vasario 2 dienos rytui NKVD dalinys įsėlino į kaimą, apstojo pamiskes ir priartėjo prie sodybų.

Ivykių liudytojų pasakojimai

Jonas Kudarauskas, gimęs 1917 metais, pasakojo: „Petras Bradauskas vėlai vakare išėjo į namus aplankytį besilaukiančios žmonos. Žadėjo sugržti paryčiui ir padėti mums pereiti į Varčios mišką (apie 20 kilometrų). Bet Petras kaip tyčia nesirodė. Išėjau pasižvalgysi į lauką, tikėdamas pamatyti ji ateinantį. Nesulaukę grįžau į pirkutę ir atsistojau prie sienos, kiek atokiau nuo durų. Staiga jos prasivėrė, ir į vidų įžengė ginkluotas kareivis. Aš spėjau iš revolverio į jį iššauti ir smukau lauk. Perbėgęs kiemelį, atsidūriau kluone. Už nugaros prie namo išgirdau šūvius ir granatų sprogimą. Perlipęs per šiaudų šalinę išlindau kitoje kluono pusėje ir nubėgau į šalimaus esančius brūzgynus. Netoli ese nuaidėjo automatinis serijos ir padriki šūviai. Matyt, Bradauskas, eidamas pas mus, susidūrė su kareiviais. Aš mečiausiai į kitą šoną ir patraukiau į Jociūnų vienkiemio pusę, kur

lig šiolei gyvenau. Po geros valandos pasiekiau Sasnauską. Kiek atsipūtės ir užsivilkės jo kailinius, nutariau eiti į Vangelonis. Sasnauskas irgi buvo tos nuomonės. Abu nutarėme, kad enkavedistai nepaliks ramybėje ir šios atokios vietas. Šeimininkas įkinkė į roges arklį ir mane pavēžėjo iki minėto kaimo.“

Bronius Muzikevičius, gimęs 1917 metais, pasakojo: „Visas mūsų būrys, kurį sudarė sudegintų Klepočių kaimo sodybų vyrai, tą naktį buvome apsistoję Vangelonyse. Paryčiui išgirdė šaudymą miško pietinėje pusėje, supratome, kad enkavedistai užpuolė Pieriškius. Nedelsdami patraukėme į įvykio vietą. Apie 3 kilometrus ējome mišku. Priėjė palaukę, nieko įtartino nepastebėjome. Nesigirdėjo ir šūvių. Išsidėstę grandine perėjome lauką ir įėj į miškelį atsidūrėme prie Zenevičiaus sodybos. Kieme radome žuvusį Juliją Mikalonį iš mūsų kaimo. Nutarėme apžiūrėti palaukę ties Juodžio ezerėliu. Tik man išėjus, iš krūmokšnių pro pat ausi prazvimbė snaiperio kulką. Enkavedistai buvo įtvirtintę sudegintoje Dekinevičiūnės sodyboje, pietrytinėje ežero pusėje. Mes atsitraukėme be nuostolių ir apsistojome miške prie Jociūnų. Vėlai vakare atėjome į Klepočius ir ten, sudegintos sodybos rūsyje, pernakovojome.“

Antanas Baublys, gimęs 1913 metais, iš Merkinės, pasakojo: „Anksti ryta atsikėlė laukėme sugržtantčio į namus išėjusio Bradausko. Dar prieš aušrą turėjome išvykti į Varčios mišką. Staiga pasijutome apsupti. Sugriebę automatus ir prisidengę krosnim pradėjome šaudyti į langus. Driokstelėjus į vidų sumestoms granatom, mus užvirtė prie krosnies stovinti mūrinė siebelė. Isiveržę į vidų, enkavedistai iš po griuvišių ištraukė mane, brolį Juliją Sinkevičių ir radistą iš Šiaulių, kurio pavardės neprisimenu. Iškratę surišo. Julius Mikalonis ir Vytautas Jakavonis išsiveržė pro duris, bet buvo nukauti kieme. Pasisekė tik vieninteliam iš mūsų – Jonui Kudarauskui, pirmam išbėgusiam į pirkutės. Mus tris, paimtus gyvus, enkavedistai nusivežė į Merkinę, iš ten į Alytų. Po kelių dienų atsidūrėme Vilniuje. Visus nuteisė mirties bausme. Lukiskių kalėjime šešias savaites laukėme nuosprendžio įvykdymo. Pakeitė 20 me-

tų katorga ir išvežė į Vorkutos lagerius. Ten iškentėjau 11 metų. Brolis neislakė. Šiauliaičio likimo nežinau.“

Petras Sinkevičius, gimęs 1925 metais, iš Kristapiškių vienkiemio, pasakojo: „Sugržus 1944 metais sovietinei kariuomenei, prasidėjo jaunu vyrų gaudymas į sovietinę kariuomenę. Buvau pakliuvęs ir aš, bet per laimingą atsitiktinumą pasprukau. Likau be dokumentų. Grįžau į namus ir slapsčiaus. Vyresni broliai irgi mažai kada nakvoda vo namuose, kaip ir visi jaunesni vyrai. Dažniausiai nakvodavome po eglėmis Jociūnų miške, darganotu oru – Pieriškiuose, Vaclovo Bradausko pirtyje. Kiekvienas turėjome ginklą, paliktą ar pamestą sovietinių kareivių. Mūsų būrių sudarė per 20 vyru. Nuolat susirinkdavome 12–15 jaunuolių. Mums vadovo Lietuvos kariuomenės grandinis Vladas Padegimas-Perkūnas iš Bugonių kaimo. Vadu laikėme Petrą Bradauską iš Pieriškių, kurio autoritetui niekas neprilygo. Nors beveik visi nebuvo ragavę kareiviškos duonos, stengėmės laikytis drausmės ir klausytis vyresniųjų. Priešas gali pasiroti netikėtai. Sunku teigti, ar tai buvo atsitiktinumas, ar išdavystė. Iš vakaro prieš lemtingą 1945 metų vasario 2-osios rytą susirinkome Vaclovo Bradausko pirtyje. Kartu buvo Vladas Padegimas, Rokas Padegimas, Antanas Gruzdys, Kazys Verenius, Vladas Kudarauskas, Kazys Kudarauskas ir kiti iš Bugonių, Jovaišių ir Pieriškių kaimų. Apie 2–3 valandą nakties į pirtį užėjo Petras Bradauskas. Eidamas iš netoliiese esančios Petro Zenevičiaus sodybos, kur buvo apgyvendinti desantininkai, užsuko pasiteirauti, kaip mums sekasi. Kiek pavuves, išejo į namus Juodžio ezerėlio link. Petru išėjus sumigome, liko buđeti sargybinis, pasislėpęs lauke. Tik staiga pažadino granatų sprogimas ir automatinę serijos. Pašokome kaip įgeliti ir sprukome lauk. Nesuvokėme, kas atsitiko. Visi nusprendėme, kad šaudyta kažkur šiaurės vakarų pusėje prie Noškūnų miško. Išsidėstę grandine atsargiai slinkome į tą pusę. Aplenkę Petro Zenevičiaus sodybą, kur stovyklavo desantininkai, po kurio laiko įžengėme į skarotą eglyną.

(keliamas į 7 psl.)

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

Edvardas Juodvalkis, g. 1927 m., (po mirties), partizanas, Zarasų aps. Degučių valsč., Vytauto apygarda Lokio rinktinė Erškėčio būrys, 1949–1951 m.

Felė Kanapienė-Džiovenytė, g. 1933 m., partizanų rėmėja, Ukmergės aps. Siesikų valsč., 1945–1951 m.

Rimantas Skemundris, g. 1944 m., partizanų rėmėjas, Panevėžio aps. Šimonių valsč., 1946–1950 m.

Jonas Statkus (Stacevičius), g. 1904 m., (po mirties), Vidaus reikalų sistemos pareigūnas, Kaunas, 1928–1940 m.

Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbia mas vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: „Preten dentai į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiama spaudoje“.

2018 m. rugsėjo 14 d.

Tremtinys

Nr. 34 (1296)

7

Dėl susitarimo vardan tvarios Lietuvos ateities

(atkelta iš 4 psl.)

Reikšdami nepritarimą miestai reformai, siūlome turtis tiek ir dėl mokesčių reformų stabdymo arba jų įgyvendinimo nukėlimo galimybės, tiek ir dėl to, kaip ši biudžetą paversti socialiai orientuotu ir leidžiančiu sparčiai gerintiviešių paslaugų kokybę, ypač regionuose.

2. Kviečiame atvirai pripažinti, kad perėjimui prie mokytojų etatinio apmokėjimo sistemas nebuvu tinkamai pasirengta, todėl daugelis mokytojų ir mokyklų vadovų iki šiol yra palikti nežinioje. Atsispurus nuo drąsaus klaidos pripažinimo galima imtis korekcijų, kurios leistų tobulinti etatinio apmokėjimo sistemą. Pirmasis tikslas tokioje pertvarkoje turėtų būti aiškus užsibrėžimas, kad né vienam mokytojui algos negali mažėti. Jeigu tai reikalauja papildomų biudžeto asignavimų, kviečiame sėsti ir kartu ieškoti reikiamų lėšų net ir dabartiniame šalies biudžete. Ilgalaikėje perspektyvoje turi būti nubrėžtas aiškus planas, kaip, kiek ir kada didės mokytojų algos. Mūsų siūlymas yra politikams aiškiai sutarti, kad kaip Vakaru valstybėse, taip ir Lietuvoje mokytojų algos turi būti 30 procentų didesnės nei šalies vidutinis darbo užmokesčis. Tik toks reikšmingas mokytoju algų pakėlimas gali išspręsti mokytojo profesijos prestižo klausimą ir pritraukti naujus pedagogus į švietimo sistemą. Už tokio plano įgy-

vendinimą atsakomybę turi prisiimti Švietimo ir mokslo ministerija, o ne vien mokyklų direktoriai ar savivaldybės. Taip pat pabrėžiame, kad reikšmingai mokytojų algų vien darbo užmokesčio apskaitos taisyklių paketimas, kuris yra atlirkas šiuo metu, nepakeis. Tam reikia didinti švietimo sistemos finansavimą, o tai reiskia, kad turime ieškoti ir turtis dėl galimybių didinti šalies biudžetą.

3. Sutikdami su Prezidentės Dalios Grybauskaitės veto Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimams, matome nerimą keliantį valdančiosios daugumos ir ministro Aurelijaus Verygos entuziazmą visgi imtis masinio rajoninių ligoninių naikinimo ir reorganizavimo. Nepritariame tokiems veiksmams, nes manome, kad regionuose turi išlikti kokybiškos ir prieinamos medicinos paslaugos, o bet kokia svarbių viešojo sektorius įstaigų pertvarka turi būti grįsta skaidrumu ir demokratijos principais, vykstanti su įstaigų darbuotojais ir pacientus atstovaujančiomis organizacijomis. Todėl siūlome atsisakyti iki šiol padarytų sprendimų, kuriais siekiama rajoninių ligoninių uždarymo arba reorganizavimo. Patį sveikatos įstaigų tinklo pertvarkos procesą siūlome pergalvoti ir pradėti iš naujo. Jis turėtų vykti objektyviai ivertinant kiekvienos gydymo įstaigos pajėgumus, teikti reikiamas paslaugas gyvento-

jams, priežastis, kodėl ligoninei sekasi prasčiau, pacientų poreikius, derantiesi su gydymo įstaigų atstovais dėl geriausių kelių, kaip jas pertvarkyti. Taip pat pabrėžiame, kad daugeliu atveju rajoninės ligoninės turi prastesnius rodiklius ne dėl savo kaltės, o dėl sisteminės problemų, kai jos negaudamos tinkamo finansavimo negali pritraukti gerų medikų, o tai skatina tolimesnį sistemos byrėjimą. Taigi pertvarkos turi įtraukti aiškius valdžios įspireigojimus, kaip bus keliamos medikų algos tiek rajonuose, tiek visoje Lietuvoje. Ministerijos planai ir ligoninių sąrašai neturi būti slepiami, o reformos įgyvendinimo atskaitos laikotarpis neturėtų būti apibūdinamas vienintele fraze: „po savivaldos rinkimų“.

Kviečiame valstybės vadovus ir visuomenę nedelsiant stabdyti demokratiją griaunancias iniciatyvas bei spręsti Lietuvos žmonėms neigiamas pasekmės sukėlusiu reformų problemas.

Noriu pakartoti, kad esame pasirengę kalbėtis ir turtis bei konstruktyviai prisidėti bei paramti sederintas nacionalinio saugumo stiprinimo iniciatyvas, taip pat kviečiame valdžią prisidėti prie socialinės ir ekonominės atskirti bei nelygybė galinčių sumažinti iniciatyvų, siekti gerokai ambicingesnių aukštotojo mokslo pertvarkų bei mokytojų profesijos prestižo bei atlyginimų didinimo.

Pieriškių kautynės

(atkelta iš 6 psl.)

Tik staiga visai netoli mūsų, miško pakraštyje, nuaidėjo šūviai, ir iš eglyno išbėgo trys enkavedistai. Jie artėjo prie sužeisto vyriškio, kurį pastebėjome ir mes. Supratome, kad tai Petras Bradauskas. Matėme, kaip Petras, gulėdamas ant kairio šono, iš kelnių kišenės išsitraukė pistoletą ir pridėjęs prie smilkinio nuspaudė gaiduką. Sutartinai atidengėme ugnyj į artėjančius prie jo kareivius. Po kelių minučių jau buvome greta savo vado, įsitikinė, kad nebėgyvas, nunešėme į Zenevičiaus sodybą. Paguldę ant kieme rastų rogučių, nusi-

vežėme į mišką ir paslėpēme po eglių šakomis. Išejė į miško pakraštį susitikome Noškūnų miško partizanus. Pastebėjome ir enkavedistus, artėjančius nuo Juodžio ezerėlio pusės. Išsidėstėme maždaug 300–400 metrų ruože. Enkavedistams priėjus arčiau, atidengėme ugnį ir pakilome į ataką. Bėgome staciomis. Sie atsitraukė į Saviliionių kaimo pusę. Kautynės tėsesi kelias valandas. Enkavėdintams įsitvirtinus aukštumose ir atvykus pastiprinimui, mes pasitraukė į mišką. Per ši susirėmimą žuvo Julius Kilmanas iš Pieriškių kaimo. Kiti šio kaimo vyrai, išgirdę šaudymą

Petro Zenevičiaus sodyboje, spruko iš namų ir tapo lengvu taikiniu užplūduiems baudėjams. Tai Vincas ir Vladas Kilmanai, dylikametis Augustas Miglinas, Antanas Kilmanas, gi-mės 1925 metais. Jo tėvą Vaclovą Kilmaną enkavedistai išsi-varė iš namų, čia pat nušovė ir nutraukė batus pasišalino. Išsivarę Petrą Akstiną iš Pikietytienkiemio, Noškūnų miške atėmė laikrodį ir nušovė. Priešas irgi turėjo nuostolių.

Artėjant sutemom, nutarėme palaidoti žuvusį vadą. Ant rogučių per mišką nuvežėme į Vangelonių kaimą. Paguldę į paskubomis sukal-

tą karstą, nulydėjome į Nemunaičio kapines. Su Petru atsisiuveikino visas mūsų būrys ir kitų būrių partizanai. Be galio išvargė ir nusiminė vėl per mišką žygavome atgal savo paniekintų namų link.“

Istorikas Sigitas Jegelevičius knygoje „Nemunaitis ir jo parapija“ (2002 m.) nurodė, kad 1945 metų vasario 2 dieną Pieriškuose Petro Zenevičiaus sodyboje įvyko vietinių partizanų vadų pasitarimas su kaimyninių būrių atstovais. Pieriškičiams atstovavo Petras Bradauskas-Briedis, svečiams iš DLK Kęstučio grupės – Pranas Baranauskas-Fricas ir An-

tas Morkeliūnas-Labutis. Mūšio metu Stasys Bradauskas buvo sužeistas, bet jam ir Pranui Baranauskui-Fricui bei Antanui Morkeliūnui-Labuciui pasisekė pasitraukti. De Santininkai Antanas Baublys, Julius Sinkevičius ir grupės radaistas baudėjams pateko gyvi ir nedelsiant buvo išvežti į Vilnių. Tą pačią dieną Sudvajų miške baudėjai nušovė nemunaitiškį Vladą Brinzą ir suėmė nemunaitiškį Zigmą Būtėną.

Zuvus Petru Bradauskui-Briedžiui, Pieriškių partizanų būrio vadu buvo paskirtas Jonas Stačiokas-Liepa.

Gintaras LUČINSKAS

Ilsėkites ramybėje

Aldona Mockūnaitė-Mikeliūnienė
1944–2018

Gimė Pasvalio r. Daujėnų k. ūkininkų šeimoje. 1951 m. šeima ištrema Tomsko sr. Asinor. miškų pramonės ūki. 1958 m. grįžo į tėviškę, bet nuosa-vame name teko gyventi nuomininkų teisėmis. Baigusi Vilniaus finansų ir kredito technikumą Aldona buvo paskirta dirbtij Pakruojo skyriaus buhalteriją. Išėjusi į pensiją dirbo AB „Pakruojo turgus“ buhaltere. Sukurė šeimą, užauginos ūnu. Buvo aktyvi LPKTS Pakruojo filialo tarybos narė.

Palaidotė Pakruojo Linksmučių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų Tadą, vaikaitę Laisvę, broli Stasi, giminės, buvusius bendradarbius ir draugus.

LPKTS Pakruojo filialas

Nijolė Janina Abromavičienė
1931–2018

Gimė Kaune. 1941 m. su tėvais ištrema į Altajaus kraštą. 1942 m. išvežta į Jakutijos šiaurę – Laptevų jūros Trofimovsko salą. 1949 m. su tėvais pabėgo iš Sibiro ir grįžo į Lietuvą, tačiau po metų buvo suimti KGB ir ištremti į Jakutską. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Gyveno Kražių mieste-lyje, Kuršenuose, Vilniuje.

Palaidota Vilniaus Sudervės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

Laptevų jūros tremtinį brolija „Lapteviečiai“

Skelbimas

Žygis Tauro apygardos Žalgirio rinktinės partizanų takais

Rugsėjo 29 d. (šeštadienį) 10 val. šv. Mišios Griškabūdžio Kristaus atsimainymo bažnyčioje. 11 val. žygio pradžia. Maršrutai: memorialas prie Griškabūdžio NKVD–NVD–MGB būstinių, Aleksandro Grybino–Fausto bunkeris ir žūties vieta, Lukšių tremties memorialas ir paminklai, atminimo vietas prie Šakių vandentiekio bokšto. Nuo 14 val. popietė Šakių J. Lingio parke: kareiviška košė, dainos, susitikimas su „Misija Sibiras“ dalyviais.

Maršruto ilgis ~40 km. Tai ne pėsčiųjų žygis, tad laukiami įvairaus amžiaus ir fizinio pasirengimo istorijos mylėtojai su savo transportu.

Pasiteirauti tel. 8 614 85 117, 8 686 94 569.

Tremtinys
ISSN 2029-509X

www.lpkts.lt

Redaktorė Jolita Navickienė

Redaktei: Audronė Kaminskienė, Vesta Milerienė

Adresas: Laisvės al. 39, 44309 Kaunas,

Tel. (8 37) 323 204

E-mail: tremtinys.redakcija@gmail.com

Leidėjas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjunga

Įmonės kodas 300032645

Ats. sąsk. Nr. LT18 7044 0600 0425 8365

AB „SEB“ bankas

Spausdino spaustuvė

UAB „Morkūnas ir Ko“, Draugystės g. 17, Kaunas

2 spaudos lankai

Tiražas 1660 egz.

Kaina

0,61 euro

Projektus „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekčių atspindžiai“ ir „Istorija be „baltų dėmių“ remia

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĒMIMO
FONDAS

Prieš 27 metus...

Popiežius Jonas Paulius II (dešinėje), kardinolas Vincentas Sladkevičius
www.piligrimukelias.lt nuotrauka

Netrukus Lietuvoje viešės Popiežius Pranciškus. Visi laukame šio palaimingo susitikimo, jo žodžių, kurie įspins savo dvasiniu žiedu į mūsų valstybės atkūrimo šimtmečio vainiką. Šia proga prisimintinas ir pirmasis mūsų krašto žmonių gyvas susitikimas su popiežiumi, įvykęs prieš 27 metus Lomžoje. Tada susitikome su Jonu Paulium II, vėliau – 2014 metais – paskelbtu šventuoju. Šis šventasis popiežius, turėjęs keliauninko ir poligloto vardą, Katalikų Bažnyčiai vadovavo beveik 27 metus. Taigi mūsų rašinys lyg sutaps laiko tėkmės požiūriu su šia data.

1991 metais Lietuvos Prisikėlimo rytmety dar temdė sovietinės kariaunos žvenginami ginklai, užimtų pastatų tamsa, okupantų tankų riaumojimai, neįstengę užgožti mūsų tautos tikėjimo ir vienybės šviesos. Birželio 3-iosios popietę, palaiminti Kauno Petrasiūnų parapijos Šv. Vincento Pauliečio bažnyčios klebono kunigo Albino Graužinio, dabar jau iškeliausio į Viešpaties namų buveinę, išvykome į Lenkijos Respubliką, kurioje turėjo įvykti istorinis susitikimas su Popiežiumi. Nuo seno gyvuoja posakis: nematei popiežiaus, nematei Romos. Ši kartą lyg pati Roma artėjo prie mūsų, artėjo savo dvasinių sparnų diybe ir nuoširdžiu paprastumu.

Prie valstybės sienos privažiavome pavakary. Pasirodė muitininkai – savi, lietuviškai kalbantys. Nejučiomis tada plūptelėjo sielos pasididžiavimas – vėl mes esame valstybė, esame tos valstybės – Lietuvos Respublikos – piliečiai, turime savo valstybingumo ženkla – lietuvišką muitinę, savo žemę, savas, nors dar gležnas, sienas. Supratome, kad turime neteršt i lietuvio vardo, nedrumstiprekeiviskumovilionėmis šios kelionės tikslo. Prie mūsų valstybės durų ant aukšto stiebo plevėsuojanti Trispalvė, kaip gerosios motinos saulėta ranka, mojuodama palinkėjo mums laimingos kelionės. Lyg užmiršome, kad dar reikia pravažiuoti sovietinių muitininkų rėtį: buvo patikrinti sarašai, pasai, palygintos pasų nuotraukos su veidu, patikrintas bagažas.

Lenkija mus sutiko pasipuošusi Popiežiaus portretais, tautinėmis bei Vatikano valstybės vėliavomis. Kai kur gatvės ir namai buvo pasipuošę šviečiančiomis girlandomis, įvairiaspalviais kaspinėliais, langų ertmėje įreng-

tais altorėliais. Artėjant prie Lomžos saulė vis labiau ritosi prie žemės. Apie pusę dyliktos nakties lenkų policijos automobilio buvome palydėti į maldininkų autobusų stovėjimo vietą – Petnicą, esančią už penkių kilometrų nuo Lomžos. Netoliese gyvenantys žmonės parodė vandens čiaupą nusiprausti, pašiūlė nakvynę ant šieno. Kas turėjo miegmaišius – nuėjo, o kas ne – pasilioko nakvoti autobuse. Rytas išaušo gana greitai. Apsidairė pamatėme daugybę dvejomis eilėmis tvarkingai išsirikiavusių autobusų, kurių vakare nebuvu. Kai kurios mūsų moterys apsirengė taučiniai drabužiais. Visa mūsų buveinė nušvito margomis drabužių spalvomis, trispalvėmis vėliavomis. Pasigirdo lietuviškų religinių giesmių ir patriotinių dainų garsai. Tačiau šią šventinę nuotaiką sugadino lenkų policininkų paskleista žinia, kad šią naktį Vilniuje buvo užimtas parlamentas, esą daug sužeistų, užmuštų ir suimtų... Pagalvojome – nejau naujas okupantų siautėjimas? Visokios mintys lindo į galvą. O gal visa tai netiesa, gal vien kieno paleista „antis“? Nutilo mūsų dainos, kur ne kur pasigirdo ryškesni maldos garssai. Susirūpinę savo krašto negandomis, pamažu pajudėjome Lomžos link. Pakeliui mus pasiekė kita žinia – parlamentas Vilniuje gyvas, jo užimti sovietinė kariauna dėl ten susirinkusių daugybės žmonių nedrįso. Po tokios žinios lengviau atsidusome, veidai pragiedrėjo, iš žmonių širdžių nuaidėjo padėkos giesmė Aukščiausiajam, dar aukščiau pakilo mūsų nešamos Trispalvės.

Niekada Lomža nematė tiek daug lietuvių. Vien tik iš Lietuvos atvažiavo šešiolika tūkstančių. O kur dar keli tūkstančiai lietuvių iš Suvalkų, Seinų, Punsko, Lomžos. Lyg visa Lietuva atvyko susitikti su Popiežiumi.

Miesto laukymėje, greta tuomet naujai statomos Dievo Gailėtingumo bažnyčios, akį patraukė gyvazdikų žiedų sieneles fone įrengtas didžiulis altorius. Prie jo Popiežius turėjo aukoti šv. Mišias, skirtas Lomžos vyskupystės žemdirbiams. Dalyvauti Šventojo Tėvo aukojamose Mišiose susirinko apie 200 tūkstančių žmonių. Po neilgo laukimo pasigirdo vis stiprėjantys plojimai. Sargybinių automašinų lydimas lauko asfaltuotame take pasirodė stiklinio gaubto uždengtas lėtai važiuojan-

tis automobilis. Jame stovėjo, laiminamas kryžiaus ženklu susirinkusius, ilgai lauktas Šventasis Tėvas. Subangavo ištiestose rankose laikomi Popiežiaus portretai, vėliavos. Pasigirdo giesmės melodija. Popiežius, dar kartą palaiminės susirinkusius, pradėjo aukoti šv. Mišias drauge su jo laukusiais aukštais Bažnyčios kunigais – vyskupais, kardinolais.

Baigdamas šv. Mišią auką, Popiežius pasakė žodžius, skirtus lietuviams: „Meilės kupinus žodžius skiriu jums, mylimi lietuvių iš Seinų ir Suvalkų žemės, ir tiems, kurie į šią Eucharistiją ir rytdienos susitikimą atvyko iš Lietuvos į Lomžą“.

Po Popiežiaus aukotų šv. Mišią aikštėje pasiliko tik lietuvių. Jiems atvykė lietuvių kunigai aukojø šv. Mišias.

Nekantraudami laukėme rytdienos – birželio 5-osios, kada lietuvių turės progos Lomžos Šv. arkangelo Mykolo katedroje susitikti su Šventuoju Tėvu. Jau nuo ankstyvo ryto vietas ir atvykė lietuvių pradėjo rinktis prie katedros. Vieni turėjo leidimus patekti į jos vidų, kiti – į šventorių, o treti vylési pamatyti Popiežių nors iš tolo. Iš 20 tūkstančių atvykusiu i bažnyčią buvo įleisti vos du tūkstančiai. Man teko būti katedroje kartu su kunigu Kęstučiu Kazlauskui greta Didžiojo altoriaus, visai netoli Popiežiaus.

Plojimais sutinkti į katedros vidų jėjė Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Pirmininko pavaduotojas Česlovas Stankevičius, tuometinės mūsų vyriausybės atstovai.

Aštunta valanda ryto. Visi atsistojā – įkatedrą įžengia gausių plojimų lydimas Šventasis Tėvas su mūsų kardinolu Vincentu Sladkevičiumi. Jonas Paulius II eina lėtu žingsniu ne prie jam parengto sosto, o prie susirinkusių žmonių, juos laimindamas, paduodamas ranką, lietuviškai sveikindamas: „Garbė Jézui Kristui“. Jo rankos šilumą teko patirti ir man. Popiežiaus skaidrių šypseną, jo gerą akių žvilgsnį daug kartų teko matyti televizoriaus ekrane, tačiau ši sykį visa tai patyriau tiesiogiai, artimai, dvasinio pakilimo šventovėje.

Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius, sveikindamas Popiežių, pažymėjo, kad čia gyvenantys lietuvių „ne emigrantai, o nuo seniausių laikų vietiniai gyventojai, išsaugojė per kartų kartas savo brangūjį dvasinį paveldą – meilę katalikiškam tikėjimui, lietuviškai kalbai ir kultūrai“. Mūsų kardinolas tada išreiškė ir diplomatinių santykų tarp Vatikano ir Lietuvos atnaujinimo viltį.

Kalbėjës Popiežius Jonas Paulius II pabrėžė, kad kiekvienas žmogus bei tauta turi teisę siekti laisvės ir teisingumo. Ir čia pat i susirinkusių kreipėsi lietuviškai: „Lietuva! Girdžiu tavo balsą. Girdžiu balsą prie Baltijos gyvenančios tautos. Ir atsiliepiu į šį balsą iš čia, kai esu taip arti. Tikiuosi, kad šis susitikimas su lietuviuose Lomžoje priartins tą dieną, kai keliaujančio Popiežiaus kelyje bus ir Lietuva“.

Toliau Šventasis Tėvas juokaudamas pasakė, kad jis nemokas taip lietuviškai kalbēti kaip kardinolas Vincentas Sladkevičius, bet iki kelionės

Lietuvon išmoksiąs. Tai nebuvo vien ištarti žodžiai. 1993 metų rugsėjo pradžioje viešėdamas Lietuvos, atskrąčiusioje okupacinių kariuomenės, Jonas Paulius II visas kalbas, skirtas lietuviams, taré gražiai, taisyklingai sukirčiuotais sodriais lietuviškais žodžiais, išreiksdamas tikrą pagarbą ir meilę mūsų tautai.

Po susitikimo su Popiežiumi šventas Mišias aukojo kardinolas Vincas Sladkevičius su Lietuvos vyskupais.

Grždami namo stabtelėjome Seinuose ir Puniske. Seinų kunigų seminarija išugdė žymiu Lietuvai rašytoju, knygnešiu, mokslo žmonių: Praną Kuraitį, Martyną Sidaravičių, Joną Totoraitį, Joną Reitelaitį, Pranciškų Büčį, Motiejų Gustaitį, Vincą Mykolaitį-Putiną, Vincą Kudirką, Petrą Kriauciūną... Seinuose dirbo ir mirė vyskupas Antanas Baranauskas. Jį pagerbėme Katedros dešinėje koplyčioje, kur jis yra palaidotas. Prisiminėme jo jaunystės idealizmą, nemirtingą lietuviškojo miško simfoniją – „Anykščių šilelį“. Susitikome su čia gyvenančiu lietuvių būriu.

Atvykė į Punską dalyvavome naujai pastatytu kryžiaus žuvusiems Suvalkų trikampyne lietuviams pagerbti pašventinimo iškilmėse. Švietovė vadina tamame krašte gyvenančiu lietuvių centru.

Šiais metais, minint garbingojo Popiežiaus, tikro mūsų tautos bičiulio Jono Pauliaus II Lietuvos viešėjimo 25-ąsias metines ir prisimenant su juo susitikimą Lomžoje, dar kartą prieš akis praslenka šio žmogaus kilni asmenybę, Vilniaus arkivyskupijos klausimo išsprendimas, ją įtraukiant į Lietuvos bažnytinės provincijos struktūrą, didelio Lietuvos patrioto, garbingojo arkivyskupo Julijono Steponavičiaus grąžinimas į Vilniaus katedrą ir jo siekių išlikti lietuviškai katedrai palaikymas, susitikimai su Šventuoju Tėvu Vilniuje, Kaune, Šiluvoje, Kryžių kalne, pagaliau jo dideli nuopelnai sustraujant sovietinės vergovės grandines, jo viešėjimo Lietuvos vaizdai. Prisimintinos ir Popiežiaus atvykimo į Lietuvą išvakarėse dideli susidomėjimą turėjusios mano parenčios kilnojamos parodos „Jono Pauliaus II žingsniai“, rodytos miesto mokyklose, įmonėse bei kitose įstaigose.

Gyvenimo kelio ratas vis sparčiau sukasi. Tame rate – ir mūsų paveldas, prisiminimai: vieni ryškesni, kiti jau išblėsę. Svarbu to rato sūkuriuose neprarasti istorinės atminties, savitumo, svarbu neištirpti vadinamojo „pasaulio žmogaus“ kosmopolitinio liberalumovilionėse, svarbu išlaikyti tautinę dvasią, krikščionišką kultūrą, kurią taip vertino Jonas Paulius II. Sakoma, žmogaus dvasia praturtėja tuo, ką ji gauna, širdis – tuo, ką duoda. Šventasis Tėvas Jonas Paulius II ne tik praturtino mūsų dvasią, bet ir padovanojo mums savo širdies dalį.

Artėja Baltų vienybės diena, o su ją ir popiežiaus Pranciškaus viešnagė mūsų žemėje. Tikimės, kad ir šio popiežiaus žodžiai prisidės prie Lietuvos žmonių, prie mūsų tautos vienybės išsaugojimo, dar labiau pažadins mūsų tautos širdyje glūdinčias dvasines kūrybines jėgas.

Zigmas TAMAKAUSKAS